

SOIDENSUOJELUTYÖRYHMÄN KOKOUS 1/2015

YM027:00/2012

MUISTIO

- Kokousaika:** Maanantai 19.1.2015 klo 10.00 - 15.00
- Kokouspaikka:** Ympäristöministeriö, neuvotteluhuone Foorumi, Kasarmikatu 25, Helsinki
- Paikalla:** Aulikki Alanen, YM, puheenjohtaja
Marja Kokkonen, MMM (13.45. saakka)
Satu Sundberg, YM (12.00 saakka)
Satu Kalpio, MH
Kaisu Aapala, SYKE, sihteeri
Asta Harju, GTK (etänä)
Timo Penttilä, Luke
Matti Seppälä, Suomen metsäkeskus
Janne Kotiaho, JY
Leena Rinkineva-Kantola, EPO ELY
Ismo Karhu, PPL (etänä)
Tommi Siivonen, MTK
Risto Sulkava, SLL
Keijo Savola, Luonto-Liitto
- Työryhmän ulkopuolelta:
Olli Autio, EPO ELY (etänä, 13.15 lähtien)
Mira Korpi, SYKE

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja Aulikki Alanen avasi kokouksen klo 10.00.

Käytiin läpi työryhmän kokoonpanossa tapahtuneet muutokset – Tapio Oy:n tilalle työryhmään tuli Suomen Metsäkeskus, josta jäsenenä Matti Seppälä ja varajäsenenä Seija Tiitinen-Salmela, Metsähallituksen varajäseneksi vaihtui Hannu Lehtonen, Jyväskylän yliopistosta ei ole varajäsentä. Marja Kokkonen jatkaa työryhmän varapuheenjohtajana. Kaisu Aapala ja Satu Kalpio jatkavat sihteereinä.

Siirrettiin asialistan kohta 6 'Toteutumisen eteneminen – tilannekatsaus' käsiteltäväksi kohdan 3 jälkeen. Muutoin hyväksyttiin kokouksen asialista.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Käytiin läpi edellisen kokouksen (16.12.2014) muistio. Tehtiin muistioon seuraavat korjaukset:

- Asialista kohta 3, Yleistä, lisättiin teksti: ”Marja Kokkonen mukaan on otettava huomioon, että valtionmaiden kohteita valittaessa tulee noudattaa yhdenmukaisia

valintakriteereitä muihin alueisiin nähden. Omistajapoliittisten linjausten mukaan suojeluun mukaan tulevat valtionmaiden alueet on MMM:n kannan mukaan ostettava käypään hintaan.”

- Asialista kohta 3, Valtionmaiden kohteet, lisättiin teksti: ”Kokkonen muistutti yleiskeskustelussa esiin nostamastaan MMM:n kannasta.”
- **Asialistan kohta 3, viimeinen kappale, jaettiin kahdeksi ja korjattiin teksti muotoon: ”Yhteenvetona käydyistä keskusteluista Alanen totesi, että työryhmän tehtävänä on valtakunnallisesti arvokkaiden kohteiden valinta ohjelmaa varten. Työryhmän jo tekemien valintojen perusteella edetään pääosin yhden tai muutaman maanomistajan omistamien kohteiden osalta nopeasti. Muiden, useampien omistajien kohteiden osalta edetään myöhemmin, työryhmän syyskuussa 2015 valmistuvan ehdotuksen pohjalta.**

MMM ja YM pyrkivät edistämään valtion soiden suojelua mahdollisimman nopeasti, yhteistyössä MH:n kanssa. Ympäristöministeriö hoitaa myös neuvottelut yhtiöiden kanssa. ELY-keskukset voivat käynnistää neuvotteluja myös kartoituksissa löytyneiden arvokkaimpien puustoisten soiden suojelemiseksi osana METSO-toimintaohjelmaa.”

- Asialistan kohta 5, korjattiin kohteen nimi: Etelä-Savo: 7054 Kotilampi-Sammalsuo-Aittakorpi.

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio yllämainituin korjauksin. Korjattu muistio on liitteenä 1.

3. Työryhmän jatko ja toimeksianto, alatyöryhmä

Alanen kävi läpi työryhmän asettamiskirjeen. Työryhmän jatkettu toimikausi on 1.1. – 30.9.2015. Työryhmän tavoite - tehdä ehdotus valtakunnallisesti arvokkaista ja nykyistä suojelualueverkkoa parhaiten täydentävistä suoalueista ja niiden toteutuskeinoista - säilyy ennallaan. Maanomistajien vapaaehtoiseen osallistumiseen perustuvien keinojen selvittämistä ja kohdentamista varten työryhmän tueksi perustetaan erillinen alaryhmä.

Seppälä muistutti, että Suomen metsäkeskus on ELYjen ohella toinen viranomaistoimija METSOssa ja olisi sen vuoksi syytä olla mukana alatyöryhmässä. Kokkonen totesi esittäneensä tätä. Keijo Savola kannatti metsäkeskuksen mukanaoloa alatyöryhmässä.

Ismo Karhu huomautti, että hänen nykyinen titteli on ympäristöpäällikkö. Alanen selvittää miten saadaan korjattua. (On korjattu HARE-rekisteriin.)

Työryhmäläisille oli lähetetty kokouskutsun mukana luonnos työryhmän jatkoajan työkokonaisuuksista ja aikataulusta. ELY-keskuksiin on lähdössä ohjekirje metsokelpoisten soidensuojeluohjelma kohteiden toteuttamisesta. Seppälä toivoi, että tässä ohjekirjeessä muistutettaisiin yhteistyöstä metsäkeskuksen kanssa. Muutamia työryhmän valitsemia kohteita on jo toteutettu METSO:n keinoin.

Yksityismaiden maanomistajille lähetettävä kysely suojeluhaluudesta on työn alla. Kysely lähetetään tässä vaiheessa 10 eteläisen ELY-keskuksen, työryhmän valitsemien kohteiden maanomistajille. Alanen lupasi, että **kysely lähetetään kommenteille työryhmälle ja ELYlle, ennen kuin se lähtee maanomistajille.**

Satu Sundberg kertoi, että YM:ssä on tunnistettu, että soidensuojelusta päättämiseen ja sen toteuttamiseen vapaaehtoisella mallilla lakiin perustuvan suojeluohjelman sijasta tai sen rinnalla voi sisältyä oikeudellisia epäselvyyksiä. Oikeudelliset reunaehdot on tarpeen selvittää, ennen kuin vapaaehtoisuuteen perustuvia keinoja ryhdytään valmistelemaan. Tätä varten YM pyytää asiasta lausunnon oikeuskanslerilta.

4. Toteutumisen eteneminen - tilannekatsaus

Kokkonen kertoi valtionmaiden kohteiden toteutuksen valmistelun tilanteesta. Valtionmaiden tarkastelussa mukana on koko soidensuojelun täydennysohjelman tarkastelualue (sekä Etelä- että Pohjois-Suomi). YM:n, MMM:n ja MH:n edustajat kävivät läpi ne työryhmän valitsemat kohteet, jotka olivat pääasiassa Metsähallituksen hallinnassa. Tarkastelussa oli mukana myös joitakin sellaisia kohteita, jotka eivät välttämättä olleet pääasiassa MH:n hallinnassa, mutta joista olisi mahdollista saada pelkillä valtion mailla oma kohde (esim. moniosaiset kohteet). Yhteensä tarkastelussa oli kohteita 97 kpl, 28 200 ha. Lisäksi tarkasteltiin 28 kpl, 580 ha Metsähallituksen kuivatusselvityksen I prioriteetin kohteita. Metsähallituksesta on pyydetty kohdekohtaisesti seuraavat tiedot: tasearvo, käypä arvo, suojelun vaikutukset hakkuumahdollisuuksiin (m³) sekä suojelun vaikutukset tuloutusmahdollisuuksiin (€). Lisäksi on pyydetty ehdotuksia kohteiden suojelun toteutuksesta – lakisääteinen suojeluohjelma tai esim. alue-ekologinen suunnittelu.

Tulokset oli pyydetty 16.1.2015 mennessä. Metsähallituksen vastauksessa selkeitä kohteita, joissa näkemys sekä suojelutavasta että rajauksesta oli Metsähallituksen sisällä yhtenäinen, oli 11 kpl, vajaat 3 000 ha. Sen lisäksi 55 kohdetta oli sellaisia, joista Metsähallituksella oli yhteinen näkemys suojelutavasta, mutta rajaukset vaativat vielä selvittelyä. Kuivatusselvityskohteisiin ei saatu vielä vastausta. Tarkempaa, yksilöidympää tietoa tulee myöhemmin. Kokkonen totesi, että Metsähallituksen hallituksen kanta on, että hallinnan siirto pitäisi hoitaa oston kautta.

Valtionmaiden tarkastelusta jätettiin tässä vaiheessa ulos kohteet, joista vain pieni osa on Metsähallituksen hallinnassa tai joita yksityismaat pirstoivat keskeisesti. Nämä Metsähallituksen hallinnassa olevat maat käsitellään prosessissa myöhemmin.

Metsähallituksen toimeksiannossa pyydettiin selvittämään myös muita toteutusvaihtoehtoja (esim. alue-ekologinen suunnittelu) kuin lakisääteinen suojelu. Koska tämä poikkesi työryhmässä sovitusta, se herätti vilkasta keskustelua. Muistutettiin myös siitä, että valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan ”valtion metsätalousmailla sijaitsevat valtakunnallisesti arvokkaat suoluontokohteet sisällytetään soidensuojelun täydennysohjelmaan”. Koska kaikki Metsähallituksen alue-ekologiset suunnitelmat ja niiden päivitykset ja muutokset eivät ole julkisesti saatavilla ja koska alue-ekologisen suunnittelun konsepti ja kohteiden turvaaminen alue-ekologisen suunnittelun kautta (esim. suojeltujen kohteiden pysyvyys) ei ole kaikille työryhmän jäsenille selvää, **sovittiin, että Metsähallitus esittelee Metsähallituksen suojelukeinoja työryhmälle.**

Työryhmän raporttiin palataan helmikuun kokouksessa. Viestintä tulee jatkotyön aikana olemaan erittäin tärkeää. Loppuseminaaria kannatettiin pidettäväksi lokakuussa.

5. Pohjoisten vyöhykkeiden (4a ja 4b) kohdevalinnat

Kymmeneltä työryhmän jäseneltä / varajäseneltä oli tullut kannanotto 4a ja 4b vyöhykkeiden kohdevalintaan. Käytiin läpi tilanne kohteittain. Työryhmän päätös 4a ja 4b vyöhykkeiden valituista kohteista käy ilmi liitetaulukosta (liite 2).

Sovittiin, että työryhmälle toimitetaan mahdollisimman pian ajantasainen lista kaikista valituista kohteista.

6. Eteläisten (POK, KES, EPO) valittujen kohteiden rajausmuutokset

Alanen kävi läpi yhteenvedon 10 eteläisen ELYn muutostilanteesta. Suurimmat muutokset ovat tapahtuneet Päijät-Hämeessä, jossa kaikilta kartoituskohteilta ei saatu maastotietoja.

Työryhmälle oli lähetetty perjantaina 16.1. yhteenvetotaulukko tehtyjen muutosten (kohteiden poistot, lisäykset, nimimuutokset, yhdistämiset, hydrologiset rajausmuutokset, muut rajausmuutokset) määrästä sekä kohdekohtaiset tiedot em. muutoksista Pohjois-Karjalan, Keski-Suomen ja Etelä-Pohjanmaan ELYn alueelta. Käytiin läpi rajausmuutoksia niiltä kohteilta, jotka olivat aikaisemmin olleet esillä työryhmässä tai joissa muutokset olivat erityisen suuria. Kaikki kohteiden poistoehdotukset käytiin läpi.

Pohjois-Karjalan ELYn osalta työryhmä teki seuraavan muutoksen:

- 9070 Härkinpuron ympäristön suot, selvitetään vielä Hanhilammen osa-alueen poiston perusteet.

Keski-Suomen ELYn osalta työryhmä hyväksyi esitellyt muutokset (taulukossa erikseen merkityt kohteet) sellaisinaan.

Etelä-Pohjanmaan ELYn muutoksista ehdittiin käsitellä vain kolme lisäysehdotusta, jotka liittyivät kansainvälisesti arvokkaaseen soiden kehityssarjaan. Lisäysehdotukset hyväksyttiin. **Sovittiin, että EPOssa täsmennetään vielä perusteluja tehdyille rajausmuutoksille ja lähetetään taulukko sen jälkeen työryhmälle. Käsitellään muutokset helmikuun kokouksessa. Muistio maankohoamisrannikon suosarjoista ja niiden arvoista lähetetään työryhmälle.**

7. Tulostarkasteluja

Asiakohtaa ei ehditty käsitellä. Otetaan asia seuraavassa kokouksessa heti alkuun.

Alanen kertoi, että uutta Zonation analyysiä suunnitellaan korjatulla ja päivitetyllä aineistolla. Mukaan tulisivat mm. kustannukset, joita ei ehditty saada mukaan syyskuisiin analyysihin.

8. Muut asiat

Ei muita asioita.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään keskiviikkona 18.2.2015 klo 11.00 – 16.00, Ympäristöministeriö, neuvotteluhuone Kastelli, Kasarmikatu 25, Helsinki, etäyhteys YM:n virtuaalihuoneeseen.

Sovittiin kokousajat työryhmän koko toimikaudelle:

9.3.2015, klo 10.00 – 15.00, YM, Kastelli

19.3.2015, klo 10.00 - 15.00, YM, Kastelli

18.8. 2015, klo 10.00 - 15.00 [paikka ilmoitetaan myöhemmin, YM muuttaa toukokuussa]

8.9. 2015, klo 10.00 - 15.00

21.9. 2015, klo 10.00 - 15.00

29.9. 2015, klo 10.00 - 15.00

Keskusteltiin mahdollisesta yhteiskokouksesta alatyöryhmän kanssa toukokuussa. Palataan asiaan seuraavassa kokouksessa.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00.

LIITTEET:

Liite 1 Korjattu muistio 16.12.2014 kokouksesta

Liite 2 4a ja 4b vyöhykkeiden kohteiden valinta